

Posudek školitele doktorské disertace paní PhDr. Drahomíry Frolíkové, Možnosti poznání velkomoravských vlivů na počátky státu Přemyslovců (Na základě archeologických výzkumů na Pražském hradě a v Uherském Hradišti). Praha 2011, 176 str., 162 tab.

Je nespornou skutečností, že vznik a formování přemyslovského státu se dělo pod silným ovlivněním velkomoravské říše. Tomuto tématu se věnovala již řada odborníků a to historiků, archeologů, dějepisců umění, jazykovědců i církevních historiků. Autorka se rozhodla přispět do této problematiky porovnáním dvou soudobých významných center a to Pražského hradu v Čechách a moravského Uherského Hradiště.

Ve stručném úvodu se autorka zabývá pojmem sídelní aglomerace, terminologií raně středověkých opevňovacích staveb, podává informativní přehled dějin archeologických výzkumů na Pražském hradě a v Uherském Hradišti, charakterizuje přírodní podmínky nejdůležitějších aglomerací velkomoravského období v Čechách a na Moravě a končí přehledem historických událostí v našich zemích v 9. století zpracovaném podle MMFH.

Východiskem autorčiny práce se staly na Pražském hradě výzkumy celkem na čtyřech místech (v Tereziánském ústavu, ve Středním křídle Pražského hradu, v Informačním středisku a v Lakovně), kde byly zjištěny nejstarší zbytky opevnění. V Uherském Hradišti to byl především rozsáhlejší výzkum v Otakarově ulici a potom menší výzkumy na dalších třech místech. Některé z těchto výzkumů autorka sama vedla či se jich účastnila, některé nevyhodnocené dostala ku zpracování. Vzhledem k tomu, že se jedná o první soustavné zpracování těchto výzkumů, nabývá předložená práce místy charakteru nálezové zprávy s podrobnou dokumentací zjištěných situací i nalezených archeologických památek. Polohy zkoumané na Pražském hradě a v Uherském Hradišti mají však co do osídlení odlišný charakter, což se projevuje i ve spektru nalezených památek (na Pražském hradu keramika, v Uherském Hradišti vedle keramiky i srp,, sklo, křížek, žeton). Dokumentace výzkumů z Prahy je zaměřena především na zjištěnou stratigrafii míst se zbytky opevnění (v obrazové dokumentaci je jí věnováno 30 tabulek), kdežto výzkumy v Uherském Hradišti jsou v míře mnohem větší dokumentovány nálezy a to především keramiky (v dokumentaci jí náleží celkem 131 tabulek).

Nepochybným přínosem práce je rozpoznání vývoje opevnění Pražského hradu na jeho západní straně a to před výstavbou opevnění knížetem Spytihněvem. Chronologie se ovšem opírá o velmi široké dendrochronologické datování a potom o dosud přijímanou chronologii keramiky z Pražského hradu. K řešení problému naznačeného v podtitulu práce, kterým mělo být poznání velkomoravských vlivů na formování přemyslovského státu, posuzovaná práce nic výrazně nového nepřináší. Vyjádření k tomuto problému přenechám oponentům této práce.

Autorka v předložené práci prokázala schopnost interpretovat složité archeologické stratigrafie i samostatně pracovat s archeologickým materiálem. Po formální stránce je práce na velmi dobré úrovni.

Práci **doporučuji** k dalšímu řízení.

Praha, 29. března 2011